

Međunarodni književni natječaj Moje drago serce 2020.

1. nagrada „Stjepko Težak“

Mima Juračak

Ferdo

Kad sam upoznala Ferdu nisam očekivala ništa. Gledao je u mene kao da ni on ne očekuje ništa. Ne znam ni zašto su nas upoznali. Zašto su procijenili da bismo bili dobar par. Mislila sam da u Ozlju znam baš sve ljude. Očito nije bilo tako. On se uspio negdje sakriti.

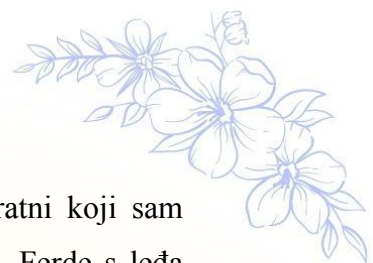
Nakon silnih priča o njemu uživo mi se činio još bezveznijim nego u pričama. Imao je svijetlo smeđu kosu koja je čupavo izvimala u svim smjerovima. Nije držao do odijevanja i na ramenima je imao hrpice peruti koje se nije trudio otresti. Nosio je cipele iz prošlog stoljeća. Iznošene, ugažene. Sve na njemu je govorilo da nema nade. Uz sve to jedva je govorio. Bio je mlad, a kao da je već imao najmanje pedeset godina.

Prvi spoj odradili smo s društvom, večeru. Ondje nije progovorio ni riječ.

Na drugom spoju, na koji sam otišla iz kurtoazije i planirala mu reći da ništa od nas, po mene je dotrčao brat baš kad smo planirali sjesti na piće. To je trebao biti trenutak kad bi Ferdi rekla da nisam zainteresirana, da nije stvar u njemu, nego u meni, da ipak možda nismo kompatibilni. Brat mi je drhtavim glasom rekao da nam je otac nastradao u prometnoj nesreći. Skotrljao se autom s ceste, zabio u drvo i bio gotov. Ridala sam na ulici. Ferdo mi se objeručke posvetio, tješio me, slušao, vozio nas u bolnicu, bio je čitavo vrijeme prisutan. Toliko sam se taj dan navukla na njegovu tihu zaštitu da sam odlučila ostati. Nakon toga počeo je sa mnom nešto više razgovarati. Iz dana u dan bilo je sve bolje. Toliko da mi više nije smetala ni perut, ni ugažene cipele. Ostala sam do kraja, čitav jedan mali ljudski život.

Kad smo otišli u mirovinu Ferdo je počeo živjeti za pecanje. Imao je svu silu mamaca, štapova i drugih dodataka. Znao bi sjediti satima na jednom mjestu, frkati duhan i blejati u titravu površinu Kupe. Zapravo nisam znala tko je taj Ferdo, pecajući Ferdo, iako sam redovito išla s njim. Bilo je tada nešto u njemu čemu nikad nisam posve prišla. U pecanju sam isprva umirala od dosade. Prvo bih sjedila pored njega i promatrala što radi, kako se priprema, a onda bih krenula u šetnju što dalje od svega. Brala bih sitno cvijeće, promatrala kukce.

Nakon nekog vremena počela sam u ribolov nositi fotoaparata. Prvo jednokratni koji sam kupila kako bih taj dan imala što raditi. Okidala sam fotografije bilja, rijeke, Ferde s leđa okruženog u zemlju zabijenim štapovima, labudova, patki i čaplji. Približila bih se pticama što bliže i onda ih fotografirala iz zasjede. Kupa je vrvjela životom. Ozalj je vibrirao nevidljivim električnošću prirodne svježine zbog koje smo na kraju u njemu proveli čitav život.

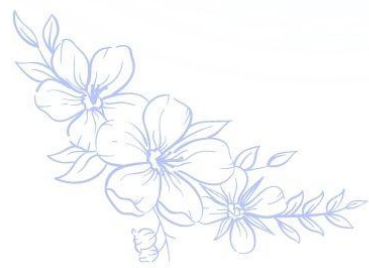
Nakon nekog sam vremena postala jednako zalučena fotografiranjem kao Ferdo pecanjem. Za jedan rođendan mi je kupio ozbiljan fotoaparata, a za svaki sljedeći kupovao bi mi objektivne, stativne, sve što bi prvo temeljito istražio i zaključio da mi je potrebno.

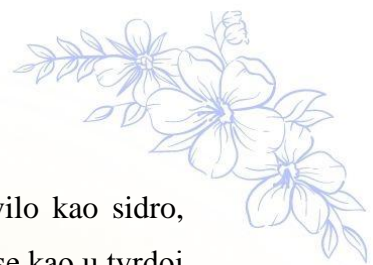
Izveštala sam se u makro fotografiji i uživala u pronalaženju kukaca-modela. Do tad nisam niti razmišljala o tome koliko različitih kukaca postoji na ovom svijetu, da ne govorim koliko detalja ima na njihovim sićušnim opnama, krilcima, nožicama. Izrađivala sam samo fotografije koje su mi se najviše svidale, daveći zaposlenike fotografskog studija do iznemoglosti. Ostale fotografije sam nakon toga brisala.

Sitan svijet postao mi je drug u dosadnim i dugim satima koje je Ferdo provodio sjedeći na jednom mjestu.

Ponekad mi se činilo da sam samo ja govorila sve te godine našeg braka. On bi samo pažljivo promatrao, upijao i potom djelovao na način koji bi ocijenio kao najbolji. Imao je dubok glas, trombonski, i rijetko ga je koristio iako je bio veoma ugodan. Mogla sam ga zamisliti kao glas s nekog radija, kao prepoznatljiv glas, no kad bih Ferdu pokušala zamisliti iza mikrofona uhvatio bi me smijeh. Kakav bi to bio radio?

Djeca su voljela tog svog oca koji gotovo ništa ne govori. Možda su ga voljela čak i više nego mene. Ja sam neprestano davila, vikala, kudila i klepetala za nas oboje, a on bi ih prihvaćao u svoje tiho krilo i štutio mirom od svih nedaća koje bi život mogao osmisliti, uključujući i mene. Imali su šutljivog oca i ja šutljivog muža. On je govorio svojim tijelom koje je bilo masivno, komunicirao je svojim prisustvom. Bio je poput kita, usporen i tih, na svoj način veličanstven. Zauzimao je mnogo prostora, mogao si ga osjetiti u prostoriji iako ne bi ništa rekao. Znala sam za neke stvari o kojima je razmišljao, znala sam da je mnogo brinuo, no neke vjerojatno čitav život nisam otkrila. Skrivao je od nas sve ono što bi nas možda moglo opteretiti.

Kad bi legli spavati, njegovo bi se tijelo u krevet, kao i u sve ostalo, ukotvilo kao sidro, postojano i odlučno, *sad se spava i ništa drugo*, a kad bi me grlio osjećala sam se kao u tvrdoj čahuri, neprobojnoj, zaštićena od svih životnih gluposti.

Kad je Ferdo navršio šezdeset i osam godina otkrili su mu rak i koliko god da smo se uvjeravali u suprotno znali smo da imamo ograničeno vrijeme s njim. Tad je još manje pričao. Čekao je svoju smrt smireno kao što je čekao da zagriže riba. Kao nešto što znaš da dolazi - eto, sad će, svaki tren, a možda ipak neće još neko vrijeme.

Kad je otišao Ferdo, otišlo je i sve ono što je moj život činilo zanimljivim. Kupa nije imala smisla bez njega. Šetnje do Munjare nisu imale smisla bez njega. Usamljenost je preuzela sav prostor koji je do tada zauzimao Ferdo.

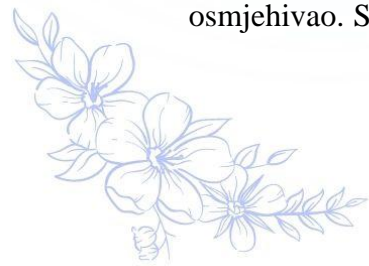
Nisam znala što ću sa silnim ribičkim priborom koji je čuvao u šupi. Trebao mi je prostor za drva. Na kraju ga je sin prodao dvije godine nakon Ferdine smrti. Ja sam još uvijek u kući čuvala sve njegove preostale stvari, odjeću, parfem, cipele. Ne znam zašto sam prvo od sebe pustila ribički pribor. Čim je došao čovjek, sve platio i odvezao u kamionetu, požalila sam. Sve sam gledala s prozora na prvom katu i željela se sjuriti dolje i sve zaustaviti. Spriječila me samo neugoda.

Plakala sam. To sam trebala od sebe pustiti zadnje, mislila sam, ili ne pustiti to nikad. U kući imam mjesta, mogla sam sve to negdje čuvati.

Oba sina su živjela u velikom gradu. Ostala sam sama u velikoj kući koju nisam željela prodati. Nakon što su mi sinovi u kuću ugradili centralno grijanje još sam više požalila što sam prodala Ferdine štapove i opremu. Imala sam gomilu fotografija njega s leđa ili iz profila dok sjedi na obali. Imao je lijep profil i uvijek bi na nos nasadio goleme sunčane naočale koje su mu prekrivale pola lica, zbog čega je i on izgledao kao kukac. Nedostajao mi je. Sve mi je nedostajalo.

Dok je bolovao od raka, dok je rak proždirao njegovo veliko, smireno tijelo, nije dao naslutiti da mu je loše. Gore je bilo nama koji smo ga iz dana u dan gledali. Njemu je bilo dobro. Sve mu je bilo dobro. Uvijek bi govorio: *dobro sam ja, sve je dobro*.

Jedno jutro sam prevrtala pažljivo birane fotografije koje sam lijepila u albume. Njih sam smatrala uspješnima. Na jednoj fotografiji Ferdo je stajao s ogromnim šaranom i široko se osmjehivao. Smijao se baš tako, skoro bez zvuka, kao i na fotografiji. Na jednoj je pripremao

mamce i na njoj su bile samo ruke i ti šareni mamci. Na jednoj je držao kantu punu malih riba. Zatim on s leđa i tanki snop dima iznad njega. Kukac koji izgleda kao oklopno vozilo, radi čega sam se zafrkavala da je to Ferdo. Naša dva sina koji mu za iznenađenje tiho prilaze s leđa dok on bulji u rijeku. Moja stopala u riječnom blatu, pored cipele koju je ulovio misleći da je riba. Na svim najboljim fotografijama bio je on ili su imale veze s njim.

Nakon tri godine napokon sam odlučila baciti, donirati ili jednostavno nekamo otpremiti barem dio njegovih preostalih stvari iz kuće. S odjećom je bilo lako, dala sam je Caritasu. Ostavila sam pulovere koje je najviše volio i odlučila ih nositi po kući. Kad sam navalila na čarape isprva nisam mogla doći k sebi koliko ih je zapravo imao, a zatim sam pronašla kutiju. Najobičniju kutiju povezanu kuhinjskom gumicom i nabreklu od sadržaja. Čarape sam uvijek bacala u ogromnu košaru u ormaru i nikad nisam gledala što je na njezinom dnu.

Sjela sam na krevet i prvo je okretala, promatrala sa svih strana. Gumica mi je pri skidanju pukla u ruci. Kutija se rastvorila kao lepeza i iz nje mi je u krilo ispala gomila fotografija. Dugo sam tupo gledala u to nešto nepoznato što se rastvorilo ispred mene.

Zatim sam shvatila da su to moje odbačene fotografije s Kupe. Izrađene, baš sve, od samog početka.

Organizatori natječaja:

Gradska knjižnica i čitaonica Ivana Belostenca Ozalj
Ogranak Matice hrvatske u Ozlju

Pokrovitelji natječaja:

Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske
Grad Ozalj

Povjerenstvo za vrednovanje priča:

Julijana Matanović, Dubravka Težak, Jasmin Imamović

